

Lejla Hasić, bachelor prava - Završni magistarski rad

Fakultet/Akademija	PRAVNI FAKULTET
Tip Rada	Završni magistarski rad
Kandidat, zvanje	Lejla Hasić, bachelor prava
Naziv Teme	Glavni pretres pred Međunarodnim krivičnim sudom
Rezime/Abstract	<p>Predmet i cilj ovog istraživanja, odnosno ovog završnog magistarskog rada je prikaz postupka pred Međunarodnim krivičnim sudom (MKS), posebno prikaz strukture i dinamike provođenja glavnog pretresa pred tim Sudom kao njegovog središnjeg i najvažnijeg stadija. Velika se pažnja pridaje teoretskim radovima i razmišljanjima koja se odnose na efikasnost postupka pred Sudom. Svečanom inauguracijom 01. jula 2002. godine, Međunarodni krivični sud je Hag učinio svjetskom prijestolnicom međunarodne pravde, a Sud je postao nezavisno i stalno međunarodno sudsko tijelo, nadležno za vođenje krivičnih postupaka u vezi s međunarodnim krivičnim djelima genocida, ratnog zločina, krivičnog djela protiv čovječnosti, te agresije koja su počinjena na teritoriji ili koje su počinili državljani država koje su prihvatile Rimski statut, odnosno pristupile Sudu. Statutu je pristupilo 109 zemalja svijeta, a sjedište Suda je u Hagu, u Holandiji. Time su, nakon više od pedeset godina, okončani pregovori o stalnom svjetskom krivičnom sudu, koji su započeti neposredno nakon što je, na suđenjima u Nirnbergu i Tokiju za zločine počinjene tokom II svjetskog rata, uspostavljen princip da se oni koji su odgovorni za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava ne mogu sklanjati iza autoriteta države u čije ime su djelovali. Osnivanje i početak rada ad hoc sudova, najprije za bivšu Jugoslaviju, a potom i za Ruandu, dalo je snažan podstrek naporima za osnivanje stalnog suda jer se to pokazalo kao mehanizam preko kojeg međunarodna krivična pravda može da funkcioniše. Potpisivanje Rimskog statuta je otpočelo 17. jula 1998. godine, da bi stupio na snagu nakon što je šezdeseti instrument ratifikacije dostavljen generalnom sekretaru UN-a 01. jula 2002. godine, kada je to simultano učinilo 10 zemalja. Svaki učinilac krivičnog djela iz nadležnosti ovog suda podložan je krivičnom gonjenju od strane ovog suda poslije ovog datuma. Postupak pred Sudom se može označiti kao mješoviti, obzirom da sadrži elemente kako akuzatorskog, tako i inkvizitorskog tipa krivičnog postupka. Naime, kreatori Rimskog statuta su nastojali objediniti ključne elemente i jednog i drugog postupka, te su iz akuzatorskog preuzeli nezavisnost suda, javnost i neposrednost u izvođenju dokaza, a iz inkvizitorskog tipa krivičnog postupka nepostojanje laičkog elementa u donošenju presude, stadijumsko konstruisanje postupka i slično. Na takav način su težili ka obezbjeđenju relativno povoljnog položaja optuženog, te stvaranju neophodnih uslova za pošteno vođenje krivičnog postupka. Postupak je, u skladu sa Statutom, podijeljen u tri dijela: 1) istragu, 2) glavni pretres i 3) postupak po pravnim lijekovima. Suđenje ne predstavlja spor stranaka, tužioca i odbrane, pred sudom, koji je relativno izolovan. U toku postupka postoje različiti oblici sudske kontrole i odlučivanja u odnosu na stranke, a osnovne procesne funkcije pripadaju osnovnim subjektima krivičnog postupka koji, vršeći svoje osnovne procesne funkcije, omogućavaju nesmetano odvijanje krivičnog postupka. Na usmenoj i javnoj raspravi akuzatorskog postupka, stranke moraju sve dokaze izvesti na glavnom pretresu, u skladu sa načelima neposrednosti i kontradiktornosti. Tužilac mora dokazati krivnju optuženog van svake razumne sumnje. Svoju odluku o krivnji optuženog, pretresno vijeće može donijeti samo na osnovu dokaza izvedenih neposredno pred sudom, odnosno bilo kakvo pisano ili usmeno svjedočenje, dokument i drugi pisani materijal smatra se dokazom samo ako ga kao takvog prihvati sud, te pošto saslušava argumente stranaka u postupku. Sud nije vezan strogim, formalnim pravilima dokazivanja, već uživa veliku fleksibilnost i vodi se principima pravičnosti. Međunarodni krivični sud je nastao na temelju multilateralnog ugovora, odnosno potpisivanjem Rimskog statuta, te države članice dobrovoljno pristupaju Statutu. Obzirom na to, prilikom prikupljanja dokaza i tužilac i odbrana moraju da saraduju sa nacionalnim vlastima, a posebno vlastima države u kojoj se ti dokazi nalaze. Bez takve saradnje, međunarodna suđenja bi bila blokirana ili se ne bi mogla voditi, obzirom da ne postoje mehanizmi kojima bi Sud mogao narediti organima države članice da saraduje sa Sudom, a efikasnost postupka pred Sudom uveliko je ovisna o volji država članica za saradnju sa Sudom. Kroz historiju se pokazalo da je stalno sudsko tijelo prijeko potrebno, obzirom na nužnost otklanjanja slabosti postojećih međunarodnih tribunala koji su vremenski i prostorno ograničeni. Time su realizacija Statuta, početak rada Suda i donošenje implementacijskog zakonodavstva u država članicama Statuta, važni koraci ka uspostavljanju jednog univerzalnog, efikasnog i prema svima jednakog Suda.</p>
Datum	19.02.2015
Predsjednik	Dr sc. Vedad Gurda, docent - Uža naučna oblast „Krivično - pravna“ Pravni fakultet Univerziteta u Tuzli
Mentor	Dr sc. Tadija Bubalović, vanredni profesor - Uža naučna oblast "Krivično - pravna" Pravni fakultet Univerziteta u Tuzli
Član komisije	Dr sc. Dževad Mahmutović, docent - Uža naučna oblast „Krivično - pravna“ Pravni fakultet Univerziteta u Tuzli
Član komisije	-
Član komisije	-
Zamjenski član	-
Dodatni detalji i lokacija	Dana, 19. 02. 2015. godine u 16,30 sati na Pravnom fakultetu Univerziteta u Tuzli,
Završne Odredbe	Pristup javnosti je slobodan. Rad se može pogledati u Sekretarijatu fakulteta radnim danom od 08 do 14 sati.